

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih: **Şubat 2026**

Sayı: **16734**

40115

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıda belirtilen sorularımın, İçişleri Bakanı tarafından Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 03.02.2026

Av. Mahmut TANAL
Şanlıurfa Milletvekili

Şanlıurfa ili, Türkiye'de mevsimlik tarım işçiliğinin en yoğun olduğu illerin başında gelmektedir. Şanlıurfa'dan yılın büyük bölümünde farklı illere çalışmak üzere giden mevsimlik tarım işçileri, birden fazla ilde ve farklı dönemlerde çalışmak zorunda kalmakta; bu durum barınma, sağlık, eğitim ve güvenlik başta olmak üzere çok sayıda temel hakkın ihlaline yol açmaktadır. Mevsimlik tarım işçilerinin önemli bir kısmı, insan onuruna aykırı koşullarda, sağlıksız ve güvencesiz alanlarda barınmakta; çocuklar eğitimden kopmakta; kadınlar ve çocuklar ciddi sosyal risklerle karşı karşıya bırakılmaktadır.

Anayasa'nın 5'inci maddesi devlete, kişinin maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları sağlama yükümlülüğü yüklemektedir. 10'uncu maddede eşitlik ilkesi, 49'uncu maddede çalışma hakkı, 56'ncı maddede sağlık hakkı, 57'nci maddede barınma hakkı güvence altına alınmıştır. Ayrıca mevsimlik tarım işçilerine ilişkin Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan mevsimlik tarım işçilerine ilişkin genelgelerle il ve ilçe düzeyindeki mülki idare amirliklerine, yani valilikler ve kaymakamlıklara açık görev ve sorumluluklar yüklenmiş olmasına rağmen, sahada bu düzenlemelerin gereği gibi uygulanmadığı görülmektedir. İşçilerin büyük bir kısmı hâlen geçici, sağlıksız ve insan onuruyla bağdaşmayan barınma koşullarına mahkûm edilmekte; çocuklar eğitimden kopmakta, aileler temel kamu hizmetlerine erişememektedir. Bu tablo, sosyal devlet ilkesinin ve kamu hizmetinin sürekliliği yükümlülüğünün açık bir ihlali niteliğindedir.

Depremzedelerin barınma ihtiyacının karşılanması amacıyla kullanılan geçici barınma ünitelerinin bir bölümünün, deprem bölgesinde kalıcı konutların devreye girmesiyle birlikte kullanım dışı kalması veya ilerleyen süreçte kullanım dışı kalacak olması öngörülmektedir. Afetzedelerin ihtiyaçları doğrultusunda kullanımı tamamen sona ermiş olan geçici barınma ünitelerinin kamu kaynağı olduğu, atıl bırakılması veya belirsizliğe terk edilmesi kamu zararı doğuracağı açıktır. Söz konusu geçici barınma ünitelerinin, teknik, hijyenik ve güvenlik koşulları sağlanarak, mevzuata uygun biçimde yenilenmesi ve düzenlenmesi hâlinde, mevsimlik tarım işçilerinin geçici barınma ihtiyacını karşılamak üzere değerlendirilmesi mümkündür. Böyle bir yaklaşım, hem uzun yıllardır çözilemeyen bir sosyal sorunun giderilmesine katkı sağlayacak hem de kamu kaynaklarının etkin, verimli ve amaçlarına uygun kullanımını temin edecektir.

Bu bağlamda;

1. Şanlıurfa ilinden farklı illere çalışmak üzere giden mevsimlik tarım işçilerinin güncel sayısı kaçtır; bu işçilerin barınma koşullarına ilişkin İçişleri Bakanlığı tarafından yapılmış güncel bir envanter çalışması ve saha tespiti bulunmakta mıdır?
2. Mevsimlik tarım işçilerinin barınma, sağlık, güvenlik ve temel yaşam koşullarının iyileştirilmesine yönelik olarak valilikler ve kaymakamlıklar tarafından bugüne kadar hangi somut hizmetler hayata geçirilmiştir; bu uygulamalar hangi illerde, hangi tarihlerde ve hangi kapsamda yürütülmüştür?
3. Mevsimlik tarım işçilerinin çocuklarının eğitim hakkına fiilen erişimini sağlamak amacıyla, göç edilen illerde okul devamlılığını teminat altına alan özel bir düzenleme, izleme veya yaptırım mekanizması bulunmakta mıdır?
4. Mevsimlik tarım işçilerinin insan onuruna aykırı koşullarda barınmak zorunda bırakılmasının, mülki idare amirlerinin görev alanına giren açık bir hizmet kusuru teşkil ettiği Bakanlığınızca kabul edilmekte midir?
5. Deprem felaketi sonrasında kamu envanterine giren ve depremzedelerin ihtiyaçları doğrultusunda kullanımı sona ermiş veya sona erecek olan geçici barınma ünitelerinin sayısı kaçtır; bu ünitelerin kullanım süresi sona erdiğinde nasıl değerlendirileceğine ilişkin Bakanlığınızca belirlenmiş bir politika veya plan bulunmakta mıdır?
6. Kullanımı sona ermiş veya sona erecek olan bu geçici barınma ünitelerinin, gerekli teknik, hijyenik ve güvenlik şartları sağlanarak mevsimlik tarım işçilerinin geçici barınma ihtiyacında değerlendirilmesine yönelik Bakanlığınızca yürütülen somut bir çalışma var mıdır; yoksa bugüne kadar neden başlatılmamıştır?
7. Kamu envanterinde yer alan bu tür barınma ünitelerinin atıl bırakılmasının kamu zararına yol açacağı hususunda Bakanlığınızca bir değerlendirme yapılmış mıdır; bu zararın önlenmesi için hangi idari tedbirler öngörülmektedir?
8. Cumhurbaşkanlığı genelgeleri ve ilgili mevzuata rağmen, mevsimlik tarım işçilerinin barınma, çocukların eğitime erişimi ve temel yaşam koşullarına ilişkin sorunların bugüne kadar neden kalıcı biçimde çözülemediği; bu yükümlülüklerin fiilen yerine getirilmemesinin gerekçesi nedir?
9. Valilikler ve kaymakamlıklar nezdinde, mevsimlik tarım işçilerinin barınma alanları ve yaşam koşullarına ilişkin bugüne kadar hangi denetim ve izleme faaliyetleri yapılmıştır; bu denetimlerde tespit edilen eksiklikler nelerdir ve bu eksikliklerin giderilmesi için hangi bağlayıcı idari işlemler tesis edilmiştir?

10. Söz konusu yükümlölüklerin yerine getirilmemesi, denetimlerin yetersiz kalması veya sonuçsuz bırakılması nedeniyle sorumluluğu bulunan mülki idare amirleri ve diğer kamu görevlileri hakkında bugüne kadar herhangi bir idari inceleme, soruşturma veya yaptırım uygulanmış mıdır; uygulanmadıysa bunun Bakanlığınız açısından açık bir denetim ve idari sorumluluk zafiyeti teşkil edip etmediği değeriendirilmiş midir?
11. Mevsimlik tarım işçilerinin yıllardır süregelen bu mağduriyetlerinin giderilmesi amacıyla İşçileri Bakanlığı koordinasyonunda somut, bağlayıcı ve takvimlendirilmiş bir eylem planı hazırlanmakta mıdır; hazırlanıyorsa kamuoyuna ne zaman açıklanacaktır?